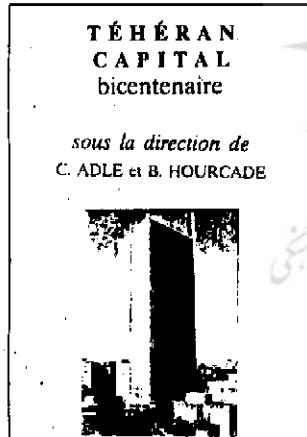

مریم حیدری

در بارع پنجم کتاب ایران‌شناسی

۳۲۲

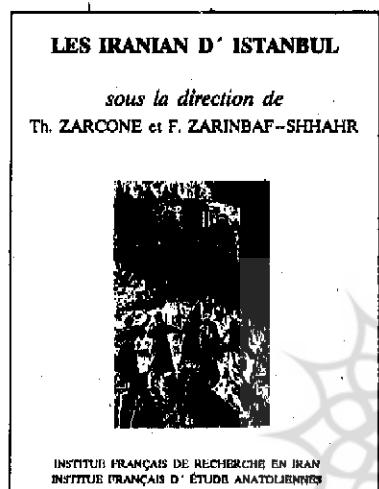
تهران، پایتخت دویست ساله ایران
به کوشش شهریار هدل و برترار هورکاد
الجمعن ایران‌شناسی فرانسه
تهران. ۱۳۷۱

TÉHÉRAN CAPITALE BICENTENAIRE
Sous La direction de: C. ADLE et
B. HOURCADE
Institut Français de
Recherche en Iran.
Téhéran. 1992

عمر تهران از هنگامی که به پایتختی یکی از کهن‌ترین کشورهای جهان برگزیده شد تاکنون زیاده از دویست سال نیست ولی امروز مجموعه ساختمانی بس عظیم با بیش از هشت میلیون جمعیت جایگزین آن شهر سبز شده است که روزی جایگاه نخستین پادشاه قاجار گردید. در گذشته، بیشتر بیان‌گذاران سلسله‌های نو، پایتخت حکومت پیشین را رها ساخته به نقطه‌ای دیگر مرکزیت می‌دادند اما از سال ۱۲۵۰ هجری قمری فرماتزوایان ایران پیوسته در تهران ماندگار شده‌اند، شهری که آن را بی خاطره و نامحبوب خوانده‌اند.

تاریخ شهرسازی، ایجاد بناها و مردم تهران که در این مجموعه سلسله مقالات مورد مطالعه قرار گرفته است براستی آئینه پیدایش و نشویک دولت مرکزی است که در آن شهر و شهری بر ایل و ایلاتی، روستا و روسنایی شروری یافته است. تهران توانا با آن مرکز خفغان آور و حرمehای بی پایانش، با آن نابرابری های اجتماعی و اختلافات فرهنگی شهر وندانش که جملگی به نقش علمداریش در انقلاب اسلامی انجامید همچنان بر اقتصاد کشور چنگ انداخته است و در این شرایط کالبد شکافی تهران بی تردید کلیدیست توانا برای شناخت بهتر ایران.

ایرانیان استانبول

زیرنظر: تیغزی زرکن و فربیا زرین باف شهر

اتجمن ایرانشناسی فرانسه

اتجمن فرانسوی مطالعات آسیای صغیر

پاریس - تهران - استانبول ۱۳۷۳

LES IRANIENS D'ISTANBUL

Sous La direction de: Th. ZARCOME
et F. ZARINBAF - SHAHR

Institut Français de Recherche en Iran

Institut Français d'études Anatoliennes

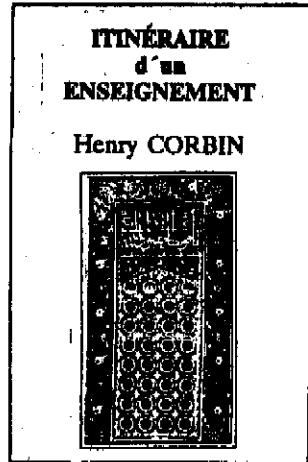
Paris - Téhéran - Istanbul 1993

در اوخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی، هنگامی که امپراطوری مقتدر عثمانی بروزیده می شود و در تمامی نقاط، انقلابهایی که از روح آزاد اندیشانه و مشروطیت نشأت گرفته، به موقع می پیوندد، استانبول بی تردید محور این نوگرایی سیاسی و روشنفکرانه در سرزمین اسلامی است.

برای بسیاری از روشنفکران ایرانی و افراد مذهبی، همچنین برای تبعیدشدگان و تاجران ایرانی، استانبول یکی از جذاب ترین و جاذب توجه ترین پایتخت هاست.

بسیاری از تجار طبقه متوسط از اواسط قرن هجدهم به دلایل تجاری، زندگی در استانبول را برگزیده اند. اغلب آنان از ترکهای آذربایجان هستند که بر احتی می توانند در این شهر که دروازه غرب نامیده می شود، به فعالیتهای تجاری پردازنند. آنها روابط خود را با کشورشان حفظ کرده و فعالانه در وقایع سیاسی که منجر به انقلاب مشروطه شد، شرکت کرده اند.

این جماعت ایرانی ساکن در استانبول، که تا به حال به خوبی شناسانده نشده اند، در این کتاب در وجهه مختلف زندگی روزانه شان، سخنرانی های سیاسی شان، بیانیه های مذهبی و زندگی فرهنگی شان بازنمایانده می شوند.

خلاصه درس‌های هانری کربن

در سویین بین سالهای ۱۹۵۵ تا ۱۹۷۹

هانری کربن

تهران، ۱۳۷۱

ITINÉRAIRE d'un ENSEIGNEMENT
HENRY CORBIN
Institut Français de Recherche en Iran
Téhéran, 1983.

به سال ۱۹۰۲ میلادی، هانری کربن، جانشین نویی ماسیون در گرسی بخش «اسلام‌شناسی و مذاهب عرب» می‌شود. مدیر جدید مطالعات، شوندگانش را قاطعانه به مسیری رهنمون می‌کند که در آن مذهب اسلام پایگاه جغرافیایی خود را در کشور عربستان به طور اخصل، از دست می‌دهد تا اسلام معنوی، خود را به گونه‌ای عالمگیر بنمایاند. زبان هربی و زبان فارسی، به هیارت دیگر زبان فلسفی و مذهبی درهم می‌آمیزند. کربن امور انتزاعی حاصل از سیاستهای مدرن را در هم می‌شکند. چراکه این امور سرمنشأ لغزش‌ها هستند. گاهی کربن را به این دلیل که ایران را بر دیگر کشورها ترجیح داده و در اسلام ایرانی مطالعات شیعی را انتخاب نموده، ملامت می‌کند. اما فراموش کرده‌اند که مذهب شیعه، پیش از آنکه آثار متعددی را در اصفهان یا قم به بار آورد، به واقع پدیده‌ای مذهبی است که خود را در زبان عرب بیان می‌کند. در اینجا، بحث بر سر این نیست که دنیای عرب و دنیای ایرانی را در مقابل هم و یا در ارتباط با هم قرار دهیم، بلکه هدف آن است که بینینم چگونه یک فرهنگ و معنویت، فرهنگ دیگری را هنا منبعشند، چگونه مباحثت با یکدیگر درگیر شده و یا از هم متأثر می‌شوند و به ویژه چگونه نمودهای تغییر و مقولات مفهومی زاده می‌شوند و یقای می‌یابند.

۳۲۴

کتاب حاضر در برگیرنده مجموع گزارشاتی است که هانری کربن برای سالنامه مدرسه عالی علوم الهی در فاصله سالهای ۱۹۵۲ تا ۱۹۷۸ به رشتة تحریر درآورده است. وی، مرحله به مرحله، از سه رو در تا مدرسه اصفهان، از فرقه اسماعیلیه تا فرقه شیخیه، به کاوش در آفاق معنوی اسلام ایرانی می‌پردازد.

مضمونهای عمده تفکر هانری کربن و به کارگیری روش پدیدارشناسی در این کتاب به گونه‌ای منحصر به فرد نمایان می‌شود. با مطالعه این کتاب خواننده به مرحله درگ حقایق اساسی حکمت نظری و عرفان، می‌رسد.

L'ÉCONOMIE DE L'IRAN ISLAMIQUE
Entre L'État et le marché

sous la direction de
Thierry COVILLE

INSTITUT FRANÇAIS DE RECHERCHE EN IRAN

اقتصاد ایران اسلامی بین دولت و بازار

به کوشش: تیری کویل

انجمن ایران‌شناسی فرانسه

تهران: ۱۳۷۲

L'ÉCONOMIE DE L'IRAN ISLAMIQUE

Entre L'État et le marché

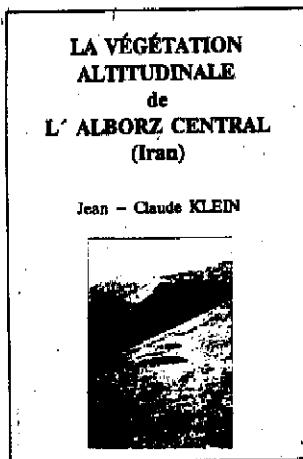
Sous La direction de: Thierry Coville

Institut Français de Recherche en Iran

Téhéran, 1994

شناخت اقتصاد ایران از زمان وقوع انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ تا به امروز آسان نمی‌نماید،
به ویژه آن که اطلاعات مورد نیاز در مواردی نامشخص بوده و اظهارنظرها از قضاوت‌های فردی
عاری نبوده است.

برای پرهیز از مشکلات یا در نهایت حل پیچیدگیها، همکاری بین محققین و دست‌اندرکاران
ایرانی داخل و خارج از کشور و نیز پژوهشگران دیگر کشورها ضروری و الزامی من نمود، با این
هدف گروه پژوهشگاهی علوم اجتماعی ایران معاصر وابسته به مرکز ملی پژوهشگاهی اجتماعی
فرانسه در پاریس و انجمن ایران‌شناسی فرانسه در تهران، با همکاری دانشکده اقتصاد دانشگاه آزاد
اسلامی - واحد تهران -، در فروردین ۱۳۷۲ مطابق با مارس ۱۹۹۳ میلادی، سمیناری تحت عنوان
«بین دولت و بازار: اقتصاد ایران از سال ۱۹۷۹» در پاریس برگزار نمود. کتاب فوق در مدت زمانی
بسیار کوتاه توسط تیری کویل، پژوهشگر انجمن ایران‌شناسی فرانسه در تهران، تنها با این هدف
تهیه و تنظیم شده است که شاید بتواند راه گشایی باشد جهت درک بهتر پیچیدگیها و محورهای
اصلی اقتصاد ایران، و به هیچ وجه مدعی در برداشتن باسخی همگونه و همه‌جانبه به مسائل اقتصاد
ایران نیست.

گیاهان ارتفاعات ناحیه مرکزی البرز
زان - کلود کلن
انجمن ایرانشناسی فرانسه
تهران، ۱۳۷۲

LA VÉGÉTATION ALTITUDINALE
de L'ALBORZ CENTRAL
JEAN - CLAUDE KLEIN
Institut Français de Recherche en Iran
Téhéran, 1994

در میان دشت‌های بایر ناحیه مرکزی ایران و مناطق معتدل دریایی خزر، رشته کوه البرز، محدوده جغرافیای گیاهی بسیار قابل توجهی را بین مناطق سبیری باختری و ایرانی - تورانی تشکیل می‌دهد.

در دامنه جنوبی این رشته کوه، به ترتیب مجموعه گیاهان موجود در دامنه آلب، گلهای چتری بزرگ، مجموعه گیاهان آلبی با ساقه‌های خاردار و پس از آن مجموعه‌ای با ساقه‌های بدون خار مشاهده می‌شوند. این نوع از اجتماع گیاهان در رشته کوههای خاور دور نیز دیده می‌شوند.

در دامنه شمالی این رشته کوه، به دلیل وجود ابرها و مهابی که از اطراف دریایی خزر می‌آیند، دو گونه بلوط موجود در دامنه آلب گسترش می‌یابند که در رشته کوههای قفقاز در شرایط آب و هوایی مشابه نیز دیده می‌شوند.